

Nedim TARHAN

L) 1977'den 12 Eylül 1980 tarihine kadar Cumhuriyet Halk Partisi Milletvekilliği yapmıştır. 1977 Genel Milletvekili seçimlerinde Türkiye'nin dördüncü büyük şehri Adana'dan en fazla oy alarak birinci sırada seçilerek Cumhuriyet Halk Partisi Milletvekili olmuştur.

- a) Türkiye Büyük Millet Meclisi "Geçici Başkanlık Divanı Üyeliği,"
- b) Türkiye Büyük Millet Meclisi "Köy İşleri, Tarım ve Orman Komisyonu" Üyeliği,
- c) Cumhuriyet Halk Partisi "Toprak Reformu ve Kooperatifçilik" alt komisyonu Başkanlığı yapmıştır.

2) KÖY-KOOP Genel Başkanlığı yapmıştır.

1973-1976 yıllarında yönetim kurulu üyeliği,

1977-1978 yıllarında genel başkan yardımcılığı,

1979-1981 yıllarında genel başkanlık yapmıştır.

KÖY-KOOP: Anayasa'nın güvencesi altında olan "Demokratik Tarım Kooperatifleri"nin Merkez Birliği'dir. 2,5 Milyon üretici köylünün ekonomik ve demokratik örgütüdür. KÖY-KOOP'a ortak 4000'e yakın köy kooperatifisi ve 60'dan fazla "kooperatifler bölge birliği" vardır.

Yöneticilerinin çoğunluğu Cumhuriyet Halk Partisi eğilimlidir. Örneğin; Birinci Ecevit hükümetinin Gümruk ve Tekel Bakanı Mahmut Türkmenoğlu ile Cumhuriyet Halk Partisi Senatörü ve Cumhuriyet Senatosu Dışişleri Komisyonu Başkanı Prof.Dr.Ziya Gökalp Mülâyim Nedim Tarhan'ın başkanlığında KÖY-KOOP Yönetim Kurulu Üyesi olarak çalışmışlardır.

KÖY-KOOP ayrıca Ecevit hükümeti'nin kararıyla İLO ile ortak proje çalışmaları yapmıştır. Uluslararası kooperatifler birliği'nin üyesidir.

3) Türkiye Barış Derneği Başkanlık Divanı Üyesi ve Başkan Yardımcılarıındandır.

TÜRKİYE BARIŞ DERNEĞİ, "yurtta ve dünya'da adil ve kalıcı barışı" amaç edinen ve yönetiminde Türkiye'nin demokrat, yurtsever ve ilerici insanların görev aldığı bir kuruluştur.

4) Anabilim dalları "ekonomi" olan Nedim Tarhan, "işletmecilik" konusunda Lisansüstü Bilim Uzmanlığı -master- öğrenimi görmüştür.

5) Çok sayıda bilimsel araştırma, tebliğ ve makaleleri vardır. "Köy Kooperatifleri Temel Kitabı" isimli eseri 1975 yılından bu yana Milli Eğitim Bakanlığı'nın onayı ile "yardımcı ders kitabı" olarak ortaokul ve lise'lerde okutulmaktadır.

Ayrıca, "Tarımsal Kooperatifçilik ve CHP" isimli bir yapıtı daha bulunmaktadır.

Nedim Tarhan hakkında açılan davalar :

1) DİSK İLİŞKİDE BULUNDUKLARI İÇİN ,haklarında soruşturma açılan Bülent Ecevit ve 133 parlamenter arkadaşı arasında Nedim Tarhan'da bulunmaktadır.Soruşturma, Ankara Sıkıyonetim Komutanlığı Askeri Savcılığı'ncı yürütülmektedir.

2) KÖY-KOOP GENEL BAŞKANI OLMASI NEDENİYLE ,12 Eylül 1980 tarihinde gözaltına alınmış,1980-Aralık ayı sonunda tutuklanmış,1981 Mart ayında da "KÖY-KOOP'un gizli örgüt olduğu ve Nedim Tarhan ile diğer yönetici arkadaşları da bu örgütü yönettiği " iddiasıyla TCK'nun 141/l. maddesi uyarınca 8 yıldan 15 yıla degen cezalandırılma isteğiyle Ankara Sıkıyonetim Komutanlığı 2.no'lu Askeri Mahkemesi'nde dava açılmıştır. Tutukluluk durumu bir yıl (1980 Ekim'den,1981 Ekim'e dek) sürmüştür.

1981/205 Dosya no'lu dava 1983-Subat ayı sonunda karara bağlanmış ve Nedim Tarhan'a; 8 yıl ağır hapis,2 yıl 8 ay süreyle Gümüşhane ili'ne sürgün ve ömür boyu kamu haklarından men cezası verilmiştir.

3) TÜRKİYE BARİŞ DERNEĞİ YÖNETİCİSİ OLMASI NEDENİYLE,L2 Eylül 1980'den sonra diğer yönetici arkadaşlarıyla birlikte hakkında soruşturma açılmıştır.1982-Subat ayı sonunda İstanbul Sıkıyonetim Komutanlığı'nda tutuklanmıştır.

Daha sonra ise KÖY-KOOP'ta olduğu gibi "Barış Derneği gizli örgütür ve bunlar da bu örgütün yöneticisidir" iddiasıyla TCK'nun 141/l.~~xx~~ maddesi uyarınca 8-15 yıl,TCK'nun 142/l.. maddesi uyarınca da 5-10 yıl olmak üzere toplam 25 yıla degen cezalandırılması istenmiştir.10 ay 10 gün tutuklu kaldıkten sonra 1983-Ocak ayında serbest bırakılmıştır.

İstanbul Sıkıyonetim Komutanlığı 2 No'lu Askeri Mahkemesi'nde görülen 1982/453 Dosya No'lu "Türkiye Barış Derneği" davası 14 Kasım 1983 günü karara bağlanmıştır.

Nedim Tarhan'a da diğer yönetici arkadaşları gibi 8 yıl ağır hapis, 2 yıl 8 ay Aydın iline sürgün ve ömür boyu kamu haklarından men cezası verilmiştir.

Özetle belirtmek gerekirse ;

KÖY-KOOP Genel Başkanı ve Türkiye Barış Derneği yöneticisi olması nedeniyle açılan iki davada Nedim Tarhan'a; toplam 16 yıl ağır hapis, 5 yıl 4 ay değişik illere sürgün ve 2 kez ömür boyu kamu haklarından men cezası verilmiştir.

Cumhuriyet Halk Partisi soruşturması ise devam etmektedir.

Nedim Tarhan 1946 doğumlu,~~xx~~ evli ve 4 çocukludur.

Nedim Tarhan

1) Député d'Adana du Parti Républicain du Peuple entre 1977 et le coup d'Etat du 12 Septembre 1980. Tête de liste du Parti Républicain, il a été élu par le plus grand nombre de suffrages parmi tous les autres candidats dans la quatrième grande ville et circonscription de la Turquie, Adana..

a) Membre de la présidence intérimaire de la Grande Assemblée Nationale de la Turquie.

b) Membre de la commission pour les affaires rurales, l'agriculture et les forêts auprès de la Grande Assemblée.

c) Président de la sous-commission chargée de la réforme agraire et du mouvement coopératif auprès du P.R.P.

2) Président général du Köy-Koop, les coopératives agricoles:

Membre du Comité Exécutif entre 1973-1976

Vice-président entre 1976-1978

Président général de 1978 à 1980

Köy-Koop: C'est l'Union centrale des "Coopératives Agricoles Démocratiques" constitutionnelles. Près de quatre mille coopératives et plus de soixante "Unions Régionales de Coopératives" en sont membres. Ses dirigeants sont de tendance Parti Républicain du Peuple; en guise d'exemple, le ministre des Douanes et des Monopoles du premier gouvernement Ecevit, Mahmut Türkmenoglu, et le sénateur de Samsun, président de la commission des affaires étrangères du Sénat, le professeur Ziya Gökalp Müläyim ont siégé en tant que membres du Comité Exécutif du Köy-Koop sous la présidence de Nedim Tarhan.

Köy-Koop a pris part à des travaux communs sur des projets avec ILO, l'organisation internationale du travail, à la suite de la résolution du gouvernement Ecevit. Il est aussi membre de l'Alliance Internationale de Coopératives.

3) Membre de la Présidence et Vice-président du Comité de la Paix de la Turquie.

Le Comité de la Paix de la Turquie est une organisation dont le but est "une paix juste et durable dans le pays et dans le monde" et à laquelle collaborent des gens progressistes, patriotes et démocrates de la Turquie.

4) Licencié en Sciences Economiques, Nedim Tarhan a fait des études de maîtrise sur la "Gestion Economique".

5) Auteur de nombreux articles, essais et études, son ouvrage intitulé "Livre de base sur les Coopératives Agricoles" est utilisé, avec le consentement du Ministère de l'Education Nationale, comme livre de référence dans l'éducation secondaire depuis 1975. Il est aussi l'auteur d'un livre intitulé "Le mouvement coopératif agricole et le Parti Républicain du Peuple".

Les procès intentés contre Nedim Tarhan:

1°) Le procès concernant les relations du P.R.P. avec la centrale syndicale DISK est intenté contre Büllent ECEVIT et cent trente-trois parlementaires de son parti dont Mr.Tarhan. Le procès est en cours et relève du procureur militaire de l'Etat de Siège d'Ankara.

2°) Mis sous surveillance à partir du 12 Septembre 1980 en sa qualité du président de Köy-Koop, il a été arrêté et emprisonné en fin Décembre 1980, un procès a été intenté contre lui et ses autres collègues du Comité Exécutif par le Deuxième Tribunal Militaire du Commandement de l'Etat de Siège d'Ankara, d'après l'article 141/l du Code Pénal Turc en considérant Köy-Koop comme une organisation clandestine et en demandant pour ses dirigeants des peines d'emprisonnement allant de 8 à 15 ans.

Emprisonné jusqu'en Octobre 1981, (pendant un an), Nedim Tarhan s'est vu infliger une peine de huit ans de prison ferme, de deux ans et huit mois d'exil dans la ville de Gümüşhane et la déchéance à vie de ses droits civiques en Février 1983, lors de la fin de ce procès (le numéro du dossier de ce procès est 1981/205)

3°) En sa qualité de dirigeant du Comité de la Paix, une enquête contre lui et les autres dirigeants a été ouverte après le 12 Septembre 1980, il a été arrêté en fin Février 1982 par le Commandement de l'Etat de Siège d'Istanbul. Par la suite, comme dans le procès de Köy-Koop, en considérant le Comité de la Paix comme une organisation clandestine et Mr. Tarhan comme étant le dirigeant d'une organisation clandestine, des peines allant de huit à quinze ans d'emprisonnement d'après l'article 141/l du Code Pénal Turc et de cinq à dix ans d'après l'article 142/l du même Code, au total une peine maximale de vingt-cinq ans a

été requise contre lui. Il est resté emprisonné pendant dix mois et dix jours jusqu'en Janvier 1983.

Le procès du Comité de la Paix de la Turquie (numéro de dossier 1982/453) a pris fin le 14 Novembre 1983. Nedim Tarhan a été condamné, ainsi que ses autres camarades dirigeants, à huit ans de prison ferme, à deux ans et huit mois d'exil dans la ville d'Aydin et à la déchéance à vie de ses droits civiques.

En résumé, Nedim Tarhan a été condamné au total, en ses qualités du président de Køy-Koop et de dirigeant du Comité de la Paix, à seize ans de prison ferme, à cinq ans et quatre mois d'exil dans deux villes différentes et a été deux fois déchu à vie de ses droits civiques. Le procès du P.R.P. n'a pas à ce jour encore pris fin.

Mr. Tarhan, né en 1946, est marié et père de quatre enfants.

İSTANBUL SIKIYONETİM KOMUTANLIĞI

2 No'lu ASKERİ MAHKEMESİ BAŞKANLIĞINA,

Dosya : 1982/453

Konu : Savunma

Sanık : Nedim TARHAN

Tarih : /8/1983

Barış Derneği davasının son aşamasına, savunma aşamasına gelmiş bulunuyoruz.

Bu aşamaya şüphesiz kolay gelmemiştir. Geriye dönüp baktığımızda, Komutanlığın soruşturma emrini, soruşturma açılmasını, alınan ifade-lerimizi, birkaç kez ret edilen tutuklama istemelerini, hakkımızda ve-rilen tutuklama kararını, tutuklama kararı ile birlikte soğuk kış gecesinde evlerden alınışımızı, birkaç gün Emaniyet Müdürlüğünde ve hücre de tutuluşumuzu, tutuklu iken karşılaşlığımız birtakım iş-lemleri, nemli-karanlık-her türlü sağlık koşullarından yoksun ceza-evi koğuşlarını, uzun aralıklarla devam eden durusmaları, 30 yila deðin cezalandırılmamızı öngören iddianameyi, ret edilen tutuklama istemelerini, Genel Başkanımız Mahmut Dikerdem'in Barış Derneği Davasını ve Barışı savunmayı kendi sağlık ve yaşam sorununu çözmülemeye yeðleyisini, kendileri tutsak olan insanların özgür düşünce ile bar-ışı ve insan haklarını savunma sorumluluðunu nasıl gösterdiklerini anımsamamak olası degildir. Yine bugüne dek devam eden yargılama sü-recinde barışçı halkımızın olaya gösterdiği ilgiyi yadsımak olanaksızdır. İddia Makamının "Batı dünyasını bölüp parçamakha" suçladığı bizlerin durumunu ve Barış Derneği davasının gelişimini, özgürlükü düşündeden ve dünya barışından yana olan Dünya kamuoyunun nasıl iz-leyip değerlendirdiği ortadadır. kısaca belirtmek gerekirse görülmek te olan bu dava, geniş kitleleri ilgilendiren ve barışı dış politika nin temeli sayan ulusumuz için tarihi bir davadır. Görülmekte olan Barış Derneği Davası önemli bir davadır. Özellikî olan bir davadır. Bu özellik, barisin yargılanmasından, düşüncenin yargılanmasından gel-mektedir. Barışçı olmak bizlere ne kadar onur kazandırıyorsa, 2000 yi

lina yaklaşırken Türkiye'de Barış savunmayı da e denli zul kabul ediyorum.)

Bugüne dek devam eden duruşmalar da iddiaya karşı ciddi, somut ve doyurucu yanıtlar verildi. Suçlamaların ciddi ve hukuki dayanaklardan yoksun olduğu söylendi. Hemen her sanık ve savunma tarafından barış'ı yargılamadan, düşüncesiyle yargılamanın haksız olduğu ileri sürüldü. İddiaların bilimsel verilerden uzak, hukuki yaklaşımından ~~xxx~~ yoksun olduğu ve gerçekleri yansıtmadığı delillerle kanıtlanmaya çalışıldı. Onurlu bir şekilde barış ve ulusal barış hareketi savunduk ve savunuyoruz.

Bu gelişmeler karşısında, Barış Derneği'nin suçsuzluğu konusunda iddia makamı'nın da kanaat sahibi olacağı gibi bir iyimser düşünmeye sahip olduk. Ancak ne var ki, tüm açıklamalarımıza ve ileri sürdüğümüz kanıtlara karşın, sanki hiçbir sey söylememiş, sanki hiç bir iddia çürütülmemiş gibi davanın açılmasına neden olan iddianame ufkı birtakım değişikliklerle "Esas Hakkında Mütalaa" olarak okundu ve yinelendi. İddia Makamı, Esas Hakkındaki Mütalaa'sını hazırlarken, ^{önce} daha şayansılılığı ileri sürülen, gerçek diniliği kanıtlanan bir takım iddialarını israrla yinelemiştir.

X

18 Kasım 1982 günüdür duruşmada iddiaya yanıt verme olanağı bulamamıştım. Tutuklandıktan 8.5 ay sonra sorguma esas olmak üzere verdiğim yanıtta ;

a) 1402 sayılı yasanın ek geçici 1. Maddesi uyarınca mahkemenizin beni yargılamaya yetkisi olmadığını, bugüne dek açık yasa hükmüne aykırı olarak hakkında sorusturma ve dava açıldığını, tutukluluğumun sürdürülüğünü ileri sürmüştüm. Savunma Avukatım Sayın Halit Çelenk'te aynı gerekçelerle mahkemenizden yetkisizlik kararı verilmesini talep etti.

Hakkımızda sorusturma açan ve iddianame düzenleyen İddia Makamı, yetkisizlik iddiamızı yerinde bularak, istek doğrultusunda karar verilmesini için talep ve mütalaa'da bulunmuştu. Mahkemenizde talebimizi yerinde görmüş ve yetkisizlik kararı vermişti. Bu karar ~~ile~~ Barış Derneği davasının durumunu göstermesi bakımından anlamlı ve önemli bir karardır. Ancak ne var ki, ben yetkisizim diyen mahkemeniz tahliye talebimizi o aşamada ret ederek, diğer arkadaşlarımızdan 15 gün daha sonra tahliye edilmemize karar vermiştir. Benimle birlikte yetkisizlik talebinde bulunan

.../.

- - -

diğer parlamenter arkadaşlarım Sayın İ.Hakki Öztorun, Sayın Kemal Anadol ve Sayın Mustafa Gazalcı ile birlikte laha fazla cezaevinde tutularak yetkisizlik talep etmenin bedelini ödedik. Bedeli diyorum, çünkü, yetkisizlik kararının verildiği 18 Kasım 1982 tarihinden tahliye edildiğim tarihe dek geçen 49 günlük süre içerisinde durumumda hiçbir değişiklik olmadığı halde, tarafımı herhangi bir soru yöneltmediği ve hakkında hiçbir delil ikame edilmemiği halde neden önce değil de, daha sonra tahliyeme karar verildiğini anlamak kolay değil. Gerçi benim durumumda değişiklik olmamakla birlikte mahkemenizin durumunda değişiklik olmuştur. O güne dek yetkisiz olduğunu kabul eden mahkemeniz yetki devri yoluyla yetkili kılınmıştır. Ancak, bu değişikliğin daha önce belirttiğim mağduriyetin doğmasına neuen olabileceğini ileri sürmekte olanaksızdır. Mahkemeniz yetkisiz olduğunu ileri sürerek "ben yetkisizim, o nedenle tutukluluğu kaldırıramam" düşüncesi ile de hareket edemez. Çünkü, "Tutukluluğu kaldırıma yetkim yok diyen mahkeme, tutukluluğa nasıl karar verebilir ? " diye bir soru yöneltildiğinde yanıt vermek olanaksızdır. Mahkemenizin "yetkisizlik" konusunda gösterdiği duyarlılığı adil yargılama açısından ne denli sevindirici buluyor isem, tutukluluğun devamı kararını'da o denli üzücü ve yanlış bulduğumu belirtme gereği görüyorum. Söz konusu kararın "hukukun eşitlik ilkesine" ne ölçüde uyduğunu değerlendirmeyi de mahkemenizin takdirene bırakıyorum. Bazı kimseler "yetkisizlik talep etmese idiniz, sizde tahliye edilecektiniz" dediler. Bu görüş doğru olabilir. Ancak biz bedeli tutukluluk ve özgürlükten yoksun kalma dahi olsa hukukun gereğini ve yapılan işlemlerin haksızlığını, yasa dışılığını mahkeme kararı ile tescil ettirmiş olmanın huzuru içerisindeyiz. Bu durum dahi bizim, ne pahasına olursa olsun yasaların üstünlüğünü ilkesini savunduğumuzun ve gerçekçi oluşumuzun en açık kanıdır. Bu durum ayrıca bizim "açıklık" ve "yasallık" ilkesine her aşamada uyduğumuzu, yasa dışı ~~bir~~ çalışma içerisinde bulunmamızın olanak dışı olduğunu açıkça göstermektedir.

b) Yine iddiaya karşı verdiğim yanitta DISK 7. Olağan Genel Kurulunda ve Barış Derneği 2. Genel Kurulunda yaptığım konuşmalar nedeniyle Barış Derneği'ni de, bizi de suçlamamın olanaksız olduğunu ileri sürerek, iddiaya kaynaklık eden DISK İddianamesinden alıntı yapıılırken İddia Makamının sıfatında değişiklik yaptığını, dolayısıyle delilde değişiklik yapıldığını söylemiştim. Bu beyanım doğru idi. Doğru olduğu içindir ki, İddia makamınca "makamımıza karşı hakarette bulunmuştur" şeklinde bir açıklama ile talepte bulunulmadı-

.../.

gi,mahkemenizce tarafıma herhangi bir uyarı yapılmadığı halde, 353 sayılı yasanın 47. maddesi uyarınca tarafların görüşü alınmadan hakkında "suç duyurusunda bulunma" kararı verilmiştir. Söz konusu karar, taraf kabul edilen iddia makamı'nın görüşü sorulmadan alınmıştır. İddia Makamı, Esas Makkindaki Mütalaa'nın sonuc bölümünde ise " Sanık Nedim Tarhan DİSK'in 7. Olağan Genel Kurul Toplantısında yaptığı konuşmada, komünizm propagandasını yapma suçunun unsurları olduğundan sanık hakkında ayrıca bu suçundan dolayı T.C.K.nun 142/l. maddesi gereğinde de teciziyesi istenmiş ise de ; sanık sözü edilen suç konusu olan bu konuşmasını KÖY-KOOP Genel Başkanı olarak yaptığı ve bu konuşmanın içeriği KÖY-KOOP'u ilgilendirdiğinden, sanığın bu suçu hakkında Ankara Sıkıyönetim Askeri Mahkemesinde dava açılmış, açılan dava neticesinde sanık bu suçundan mahkum edildiğinden sanığın ayrıca bu suçundan dolayı ceza tayin olunmasına mahal olmadığına karar verilmesi"ni talep etmektedir.

Iddia Makamı,böylece benim ileri sürdürdüğüm ve iddiaya karşı verdiğim yanıtta katılmaktadır. Açıkça,mahkemenizin suç duyurusu kararına neden olan görüşümün doğru olduğunu kabul etmektedir. Bu aşama da,mahkemenizin "sanık haklı imis, o nedenle suç duyurusu kararını geri alıyorum" deme olanağı da olmadığına göre şimdî ne olacaktır? Elbette ki bu aşamada hiçbir şey yapılamaz. O halde,mahkemeler karar verirken,iddiaları ve savunmaları dikkatle incelemesi kaçınılmazdır. Mahkemelerin,verilen ara kararlarının " hükümle birlikte temyizi kabildir " diyerek her konuda karar almasının yanlışlığını ortadadır.

Bu durumu, yeni bir suç duyurusuna neden olmak, ya da mahkemenizin verdiği kararları eleştirmek amacıyla söylemiş değilim. Bu açıklamadan amaç, gerçekleri saptamak olduğu kadar savunmaya ışık tutmaktadır da.

Iddia Makamı'nın, yanlışlığı çok açık olan bir iddiasından kismen de olsa vazgeçtigini ş görüp teyiz. Ancak, ne var ki, İddianın gerek şahsim, egerise Barış Derneği ile ilişili iddialarına verdiğim yanıtları doğru kabul ederek dikkate almadiğimi üzülerek saptamış bulunmaktayım.

Iddiaya karşı 32 sahifelik yazılı dilekçeyi okuyarak yanıt verdim ve bazı taleplerde bulundum. Sorguma esas olmak üzere verdiğim yanitta somut iddiaları, açıkça yanıtlamaya çalıştım. Bu açıklamadan sonra İddia Makamıca tarafıma herhangi bir soru sorulması yolunda mahkemenizden talepte bulunulmamıştır.

.../.

Mahkemenizde, verdiğim açık, net ve doyurucu yanıtlarla tatmin olmuş olacak ki, ileri sürülen hiçbir eylemimle ilgili olarak soru sorma gereğini duymamıştır. Bu durum karşısında, ben; İddia Makamı ve mahkemenizin, iddiaların gerçek dişiliği ve haksızlığı kanaatine vardığını sanmıştır. Duruşmanın daha sonra ki ~~hakkı~~ aşamalarında da herhangi bir soruya muhatap olmayınca, bu sanım güçlenmiştir. Ancak ne var ki, İddia Makamı hakkında ki değerlendirmede yanılmamışım. Yanılmışım, çünkü, Esas Hakkıudaki Mütalaa'da İddianame yinelendiği gibi, duruşma boyunca hiçbir şekilde tartışma konusu olmayan bazı eylemlere de yer vermiştür. Sonuçta da TCY'nin 141. Maddesi uyarınca bizim cezalandırılmamızı istemektedir. Bu istekle de kalmamakta yasallığı açık olan Barış Derneği' nin kapatılması için talep ve müttalaada bulunuyor. Şimdi, bu talep ve müttalaaya karşı savunma yapmamız istemektedir.

X Savcılığın mütalaa'sı 151 sahifeden oluşmaktadır. İddia Makamı mütalaa'sını 3 tam günde okumuştur. Bu denli geniş kapsamlı mütalaa-ya 1,5 saatte yanıt vermemiz isteniyor. Barış Derneği gibi "özellik"nin olduğu söylenen bir dava da "Barış Hali" hükümleri uygulanarak Barış'ı savunmak arlamlı olmak gerekdir. Süphesiz mahkemenizin mevcut yasa hükümlerine göre süreyi daha da fazla kısaltma yetkisi vardır. Ancak, her yetki mutlak kullanılacak demek değildir. Özellikle Barış gibi önemli olayı ~~xxxmmxxk~~ sınırlı bir sürede savunmak kolay değildir. Bu güçluğun yanı sıra, bir de 11.8.1983 tarihli dileğimde de belirttiğim gibi (11 günde 8 gece yolculuk yapma, 3 gün duruşmaya katılma gibi sorunla karşılaşınca savunma hakkını kullanmanın güclüğü daha da çok ortaya çıkmaktadır. Güçlükleri asmak bizim ödevimizdir. Güçlükleri aşabilmek, ^{kadar/} barışı, demokrasiyi ve insan haklarını savunabilmek te önemlidir! O nedenledir ki her şeye rağmen savunma hakkını kullanmayı zorunluluk kabul ediyorum. Böyle olmasa idi; "Esasen, bu dava da verilmesi gereken tüm yanıtlar verilmiştir. Söylenmesi gereken hersey söylemistiştir. Deliller ortadanadır. Yasalar ortadadır. Fakdir mahkemenindir" diyerek "savunma yapmaya çağımı" belirtir ve yerime otururdum. Ancak, konu Barış olunca bu sözleri söylemeye hakkını kendimde göremedim. Bazı konuları ısrarla ve daha iyi anlatmanız gerektiği sonucuna vardım. Bu savunmayı da böyle bir değerlendirmeden sonra yapma gerektiğini duydum. Ve duyuyorum.

X Savaş tehlikesinin her geçen gün biraz daha arttığı, gazete sütunlarında savaş haberlerinin eksik olmadığı, insanların açlıktan öldüğü ki daha geçenlerde 18.7.1983 tarihli Cumhuriyet Gazetesiinde Etyopya'da hergün 100'e yakın çocuğun açlıktan olduğunu ve 200

bin insanın hayatının tehlikede olduğu belirtilmistir. Ulusul Soruların ağırlık kazandığı, Barışın her aşamada dilden düşürülmediği bir ortamda Barış'ı savunmamız isteniyor. Esasen bizim savunmamızı İran'da, Irak'ta devam eden savaşlar, Etyopya'da açıktan ölen insanlar, silahlanma girişimlerini protesto eden yüzbinler, vb. olaylar yapmaktadır. Çağımızın acı gerçekleri Barışı ve bizi savunmaktadır. Bu denli insanlık dışı olaylar yaşanırken Barış'ı savunmak, Barış'ın önemini anlatmak hem zor, hem kolaydır. Savaşlar yapılmasın, insanlar ölmesin, çocuklar öksüz kalmasın, açlık olmasın diye Barış'ı savunuyoruz. Huzur içerisinde yaşayarak lım diye Barış'ı savunuyoruz. Barış; "yurtta sulh, cihanda sulh" u dış politikanın temeli olan Türkiye Cumhuriyeti Devletinde Barışı savunmaktan büyük üzüntü duyuyorum.

İDDIALARA KARŞI

ESAS HAKKINDAKİ MÜTALAADA YER ALAN İDDİALARIN İÇİNDEKİ YANITLARIN :

Daha öncede ifade ettiğim gibi Esas hakkındaki mütalaası, genel olarak iddianame'nin tekrarından ibarettir. Durum bu olunca, İddiaya karşı, sorguna esas olmak üzere verdığım dilekçeyin ve yaptığım açıklamanın savunma'mın bir parçası olarak kabul edilmesini ve değerlendirmenin öylece yapılmasını talep ediyorum.

Ayrıca, benden önce konuşan arkadaşlarım iddiaların birçoğunu açıkça yanıtladılar. Zamanın kısıtlı oluşunu dikkate alarak, aynı konuları tekrardan yararında ummadığım için esas hakkındaki mütalaada yer alan iddiaların tümünü değerlendirme yoluna gitmeyeceğim. Değerlendirme dışında kalan konularda arkadaşlarımın yaptığı açıklamalara ve savunmalara aynen katılmaktayım. Bu hususunla, değerlendirme aşamasında, dikkate alınmasının istedigimi belirtirim.

X DÜNYA BARİŞ KONSEYİ, BARIŞI SAVUNAN ULUSLARASI BİR KURULUŞTUR.

Özetle/

Esas hakkındaki mütalaası'nın giriş kısmında, Barış Derneği'nin, S.S.C.B.'nin en faal cephe örgütü olan Dünya Barış Konseyi'nden dolayısıyle Sovyetler Birliği Komünist Partisinden aldığı talimatlar doğrultusunda barışı kullanarak bir takım eylemlere girdiği ve böylece birlik-dayanışma cephesi oluşturduğu ileri sürülmektedir.

Bu iddia tamamen gerçek dışıdır. Dünya Barış Konseyi, S.S.C.B. gündümde bir cephe örgütü olmayıp, Birleşmiş Milletler Teşkilatınca onaylanıp tescil edilmiş - hükümetler dışı - en büyük uluslararası örgütür. Birleşmiş Milletlerin başta Silahsızlanma Komitesi olmak üzere çeşitli organlarında temsil edilmektedir. Dünya Barış Konseyi'nin amacı özetle şöyledir :

"Kitle kırımı araçlarının yasaklanması, silahsızlanma... her çeşit sömürgeciliğin tasfiyesi, ırk ayırimının kaldırılması...

.../.

Uluslararası egemenlik, bağımsızlığına ve devletlerin toprak bütünlüğüne saygı. Ulusların içişlerine karışmama.. Değişik sosyal sistemlere sahip ülkelerin barış içinde bir arada yaşamaları.. Uluslararası anlaşmazlıkların kuvvete başvurmadan çözümlenmesi..

Dünya Barış Konseyi bugün 132 ülkede örgütlenmiştir. Örgütlenen Barış Komiteleri, Dünya Barış Konseyi'nin ilkelerini benimsemekle birlikte özerk kuruluşlardır. Ulusal Barış Derneği'ni de Dünya Barış Konseyi'nin üyesi değildir. Dernek üyeleri arasında değişik siyasi düşünceye sahip ve sisteme gelen kişiler ile kuruluşlar vardır. Çünkü, Dünya Barış Konseyi ve ulusal Barış Komiteleri, barışa katkıda bulunmak isteyen herkese buyur demektedir. Bu kişilerin eğilimleri ne olursa olsun, önemli değildir. Hristiyan, Müslüman, budist, sosyalist, liberal, komünist... Görüleceği gibi barış hareketinin içinde komünistler de vardır; kapitalistler de, budistler de...

Avrupa Parlamentosunda yada asamblesinde de aynı durum görülür. Orada da sosyalistlerin bulunduğu, komünistlerin var olduğu bir olgudur. Türkiye bu gerçeği bilmekte. Ve, Avrupa Parlamentosunun üyesidir. Önemli olan bir kuruluşun bir yada birkaç üyesinin kim, yada hangi ülkeli veya hangi siyasi görüşü benimsediği değildir, önemli olan Dünya Barış Konseyi'nin ya da Türkiye'nin içinde bulunduğu Avrupa Parlamentosu'nun amaçlar ve ilkelerinin hangi hedeflere yönelik olduğunu söylemek. Dünya Barış Konseyinin dünya çapında yeri ve ağırlığı vardır. Dünya Barış Konseyinden Birleşmiş Milletler Teşkilatına degen uzanan bir ortak akımın ve örgütlenmenin Türkiye'nin ulusal çıkarlarına ve barış politikasına yararının olacağını yadsınamaz. Yaşadığımız dünyadan soyutlanarak, dünya da saygın bir yeri olan Dünya Barış Konseyi'ni suçlamak ve burada yargılamak ulusumuzun barışçılık anlayışı ile bağdaşmak.

Dünya Barış Mareketi sadece S.S.C.B. yada komünistlerin işi değildir. 1949 nisanında biraraya gelen 72 ülkenin barışseverlerinin oluşturduğu Dünya Barışseverler ~~Kongresi~~(ç) Kongresi'nin başkanı Frederic Joliot - Curie 'nin söylediği gibi " - Barış tüm halkların işidir. Hiçbir kişi ya da ülke tek başına barışı savunup savaşa önleyemez, ama ~~birleşim~~(ç) birleşince bu işi başarırlar." İddia edildiği gibi, Dünya Barış Konseyi bir cephe örgütü değildir. Dünya Barış Konseyi'nin ve Türkiye Barış Derneği'nin bir cephesi vardır. O da savaşa karşı barış cephesidir. İnsanlık, dostluk, uygarlık cephesidir..

Yine iddia ~~gi~~ edildiği gibi ; Dünya Barış Konseyi, ^{sadece} S.S.C.B. yanlışlı-
rı ~~değildir~~. Dünya Barış Konseyi, Barış yanlısıdır. Barışı kim ister,
kim savunursa, O'nun yanlısıdır. Barış yanlısı bir Sovyet vatandaşının
ne kadar yanındaysa, Barış yanlısı bir A.B.D. vatandaşının da
o kadar yanındadır. Savaştan yana olan girişimlere de aynı yakla-
şımla karşıdır. O nedenle, İddia Makamının bu konudaki değerlendirmesi de gerçek dışıdır.

İddia Makamı, Barış Derneği' nin S.S.C.B.'nden, dolayısıyle S.S.C.B.
Komünist Partisinden talimat alarak çalıştığını ileri sürmektedir. Bu iddia tamamen gerçek dışıdır. Barış Derneği ve yöneticisi olan
bizler, Sovyetler Birliğinden ve Sovyetler Birliği Komünist ~~xix~~
Partisinden değil halkımızın barışçı görüşünden, ulusumuzun insan-
lık anlayışından esinleniriz. Biz ~~hicxemim~~ (~~c~~) kimsenin emri ile ha-
reket etmeyiz. Niç kimsenin de bir başkasının emri ile hareket etme-
sine rıza göstermeyiz. Özgürlükleri savunuşumuzun ve bağımsızlıkçı
ulusumuzun temelinde de bu yatar. biz ulusumuzun güvenliği neyi
gerektirirse onu yaparız. Onun içindir ki, öncelikle ulusumuzun
güvenliği açısından bölge barışını ve komşu ülkelerle dostça, g
barış içinde yaşamayı amaçlarız. Dünya bar-
şının korunmasını isteriz. Esasen ulusumuzun barış içerisinde ya-
şaması ile bölge barışı ve dünya barışı özdeştir. Unları biribi-
rinden soyutlama olanağı da yoktur. Onun içindir ki
barış isteriz. İstemeyi ödev biliyoruz.

X İddia makamı; " Barış komitesi Derneği kuran, yönlendiren sahis-
ların bir çoğu Dünya Barış Konseyinde üyeleri " ~~xxexxx~~ (Say-
fa 10). " Dünya Barış Konseyinin 1958'den günümüze kadar Genel
Başkanlığını Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği yanlısı Hind-
istan ~~xx~~ Komünist Partisi yöneticilerinden KUMESH CHANDRA yapmak-
tadır. Adı geçen konseyde Türkiye'den sanıklardan.... üye olarak yer
almışlardır" demektedir. Bu arada Dünyü Barış Konseyine üye olan-
lar içerisinde benim ismeme de yer vermiştir (Sayfa 6). İddia Ma-
kamı bu görüşünü dosyada mevcut World Peace Council isimli kiti-
bin 136 ve 137 nci sayfalarına dayandırmaktadır.

Görüleceği gibi, Dünya Barış Konseyi'ne kimlerin üye olduğu, Konsey tarafından yayınlanan kitapta açıkça gösterilmektedir. Bu durum ba-
zı çevrelerin Dünya Barış Konseyine kimlerin üye olduğu bilinmek,
üye kayıtları gizlidir.. şeklärindeki değerlendirme ve iddialarının
gerçek dışı olduğunu göstermektedir.

Yine adı geçen kitap, Dünya Barış Konseyi'ne Portekiz Devlet

Eski/

Başkanı Costa Gomez, Polonya Eski Başbakanı Cyrankiewicz, Amerikan Sendikalar Başkan Vekili Abe Feinglass, SSCB Prezidium üyesi Feodorov, Belçika Kiliseler Birliği temsilcisi Raymond Goor, Amerikalı Rahip Ralph Abernathy gibi kişiler ~~xxx~~ üyedir. Dünya Barış Konseyinin üyeleri arasında; Kolombiya Dış İşleri Bakanı, Liberal Parti Senatori, Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Komisyonu Üyesi D.U. Vargas, Güney Avustralya Yasama Meclisi Üyesi P. Duncan, Bolivya Eski Maliye Bakanı ve İktisat Fakültesi Dekanı E.N. Morales, Kostarika Milletvekili J. Munoz, Mısır Eski Başbakan Vekili Abdülselam El-Zayat, Finlandiya'dan Helsinki Belediye Başkan Vekili A.D. Hyrönen, ABD Newyork Şehir Meclisi Üye ^{ler} Rev. W. Foster ve G.G. Valentini, Koliforniya Berkeley Belediye Başkanı E.G. Newport, Suriye, İsviçre, Fas, Lübnan, Urdün, Japonya, İtalya, Hindistan, Yunanistan, Büyük Britanya, Fransa, Kanada, Brezilya gibi ülkelerden çok sayıda politikacı ve devlet adamı da vardır. Bu örnekleri "Dominikan Cumhuriyeti", "Ekvador", "Fiji", "Malezya", "Meksika", "Panama".... gibi ülkeler bazında da artırmak olanaklıdır. Bu arada Türkiye'den de bizler

^{DBK ne}
Önemli ve saygınlığı büyük olan üye kabul edilmişiz. Böyle bir olay karşısında duygulanmamak mümkün olmadığı gibi, böylesine onurlu bir üyeliği de yadsımak olanaksızdır.

Dünya Barış Konseyine üyeliğin başvuru ile olmadığını, aidat ödenmediğini daha önce konuşan arkadaşlarım açıkladılar. Dünya Barış Konseyi, Barış hareketine katkısını gördüğü insanların üye olarak kaydını yapar. O nedenle Dünya Barış Konseyine üyeliğimiz yerilecek değil, övülecek bir olaydır.

X BARİŞ DERNEĞİ BARİŞ İ PARAVAN OLARAK KULLANMAMIŞTIR.

"Adaletli ve kalıcı bir barışın gerçekleşme koşullarının araştırılması, geliştirilmesi ve tanıtılması amacıyla kurulan Barış Derneği"-nin Barış'ı paravan olarak kullandığını iddia etmek us dısı bir olaydır. Kuruluşundan, faaliyetinin durdurulduğu 12 Eylül 1980 tarihine dek yaptığı tüm çalışmalarla ulusun barışın içinde yaşaması ~~xx~~ ve dünya barışının sağlanması yolunda çaba sarfeden Barış Derneği ni Barış'ı paravan yapmakla suçlamak haksızlık olur. Barış'ı savunmayan bir derneğin savaş'ı savunması gerekir. Bu yönde bir tek kanıt gösterilemeyeceğine göre Barış Derneği'nin Barış'ı savunduğu açıklıdır.

Barışı paravan olarak kullananlar olmustur ve vardır. Ama bu ne
Barış Derneği ve yöneticisi olan bizleriz, ne de Dünya Barışının
tesisini arzu eden Barış Sever Türk Halkıdır. Savastan yarar uman-
lar, barış nutukları altında savaş kıskırtıcılığı yapmış olabilirler.

.../.

HANGİ ZİNNİYET HANGİ ZİYNİYETTEN HESAP SORMAKTADIR. İDDİA MAKAMI HESAP SORMA MAKAMI DEĞİLDİR VE OLMAMALIDIR .

Esas Hakkındaki mütalaanın 4. sahifesinde " İste amme namına hesap sorduğumuz ve tecziyesini istediğimiz bu zihniyettir" denilmektedir.

Askeri Yargılama Usul Yasasının 96. maddesinin 4. fıkrası "Askeri Savcı yanlış sanığın aleyhinde olan hususları değil, leyhine olan cihetleride arar ve kaybmasından korkulan delillerin toplanmasına ve zaptına çalışır " demektedir. (Bu açık hükmeye göre, iddia makamının sanığa hatta sanığın zihniyetine, düşüncesine hesap sorma gibi bir görevi olmadığı gibi hakkı da yoktur. Aksine İddia Makamının sanığın kendisini ve düşüncesini koruma görevi mevcuttur.)

Buna rağmen İddia Makamı "...hesap sorduğumuz..bu zihniyettir" diyorsa demokratik hukuk düzeni ve adil yargılama açısından kaygu duymak gereklidir.)

Kaldı ki iddia Makamı " iste sanıkların tecziyesini bu eylemleri nedeniyle istemekteyiz.." gibi bir söz söyleyemeyip te "zihniyetin tecziyesini" istiyoruz diyorsa düşüncenin yargılanmak istediği açıkça ortaya çıkar. Böylece bizlerin burada eylemlerimiz nedeniyle değil, düşüncelerimiz nedeniyle yargılanıldığını söyleyebiliriz.

Düşünceyi yargılamaktan vazgeçmeliyiz.

Düşünceyi yargılamanın ilkemize ve insanlığa hiçbir yararı yoktur. Düşünceyi yargılayarak ~~uygarlık~~(ç) çağdaş uygarlık düzeyine ulaşmamız mümkün değildir. Düşünceyi yargılamak üretkenliği yok eder. Geri bırakılmış ülkelerde ~~inn~~, bağımlılıktan kurtulmanın ön koşullarından biri de üretken olabilmektir. Dolayısıyla düşünceyi özgür kılmaktır. Düşündeden, düşünen insandan, düşündüğünü özgürce açıklayan insandan korkmamalıyız. Düşüncelerin özgürce üretilebilip tartışıldığı, düşüncelerin yargılanmadığı bir ortam yaratmalıyız. Bunun yolu ise "zihniyetleri yargılama" olmayıp, özgür kılmaktır.

İddia Makamının zihniyetten hesap sorulduğu yolundaki görüş ve iddiaları dahi barış Derneği davasının asıl gerekçesini ortaya koymaktadır. Yine iddia makamının bu görüşü ~~siximxxxix~~(ç) suç olan eylemimizin olmadığını göstermektedir. Suçsuzluğumuzu kanıtlamaktadır.

.../.

X BARIŞ DUYGUSAL BİR OLAY DEĞİLDİR.

Esas Hakkındaki mütalaanın 4. sahifesinde "..sırf insani hislerle, manevi duygularla, insanlar arasında dostluk, anlaşma, barış fikrini yayıp, desteklemek için çalışanları hiçbir yasa maddesi suçlayamaz" denilmektedir.

Barış kutsal bir kavramdır. Barışın kutsal olması da yetmez, insanlık için bir zorunluluktur. Barışın tesisi kolay değildir. Barışı sağlamanın yolu ^{salt} duygusal yaklaşım ^{da} değildir. Barışı sağlamanın yolu savaşa neden olan ekonomik, siyasal ve toplumsal sorunların çözümünden geçer. Sömürüğe son vermeden geçer.

O nedenle duygusal bir ifade ile "manevi duygularla, insanlar arasında dostluk, anlaşma ve barış fikrini yayıp, desteklemek için çalışanları hiçbir yasa maddesi suçlayamaz" denilerek gerçek barışseverleri biz de suçlamıyoruz izlenimi yaratmaya ~~çekmek~~ (ç) çalışmak çözüm değildir, gerçekçi bir yaklaşım ^{da} değildir. Savaşa hayır, silahsızlanmaya hayır, sömürgeye hayır, bağımlılığa hayır demeden, diyemeden barışı istiyoruz demek hiçbir şey ifade etmez, Teslimiyetçiliğe yesik ışık yakan bir anlayış ile barışın tesisi mümkün değildir.

Kaldı ki iddia makamının, ~~im~~ barış anlayışı ile uyuşmayan bir yaklaşımı var. Çünkü, düşünceyi yargılayarak böyle bir barışı dahi istemek olası değildir.

X BARİŞ DERNEĞİ'NİN YASAL KURULUŞLARLA AMAÇLARI DOĞRULTUSUNDA BİLGİ ALIŞVERİŞİNDE BULUNMASI YA DA İŞBİRLİĞİ YAPMASI SUÇ SAYILAMAZ.

Esas Hakkındaki mütalaanın 14. sahifesinde "barış Komitesi Derneği'nin Yapısı" başlığı altında Barış Derneği'nin sendikalarla, derneklerle, mesleki tescüküller ve siyasi partilerle temas kurduğu ileri sürülmektedir.

12 Eylül 1980 tarihinden önce bir kuruluşun kendi amaçları doğrultusunda bir başka kuruluşla işbirliği yapması, yada ortak amaçları doğrultusunda çalışmasını yasaklayan bir yasa hükmü mevcut değildir. ^{nı/} neuenledir ki 12 Eylül'den sonra birtakım yasal düzenlemeler yapılmıştır ve yapılmaktadır. Bu durumda yasaların suç saymadığı örgütler arası, ortak amaçlar çerçevesinde yapılan istirliğini suç olarak kabul etmek mümkün değildir.

Kaldı ki ilişki kurduğu ileri sürülen dernekler, sendikalar ve mesleki tescüküllerin tamamı yasalarımıza göre kurulan, faaliyet gösteren kuruluşlardır. Yasal kuruluşlardır. Bunların bir kısmı hakkında hiç soruşturma açılmamış, bir kısmı hakkında takipsizlik ve beraat kararı verilmiştir.

Siyasi Partiler ise demokratik parlamentter rejimin vazgeçilmez unsurlarıdır. Bu durumda Barış Derneği'ni siyasi partilerle ilişkili kurmakla suçlamak demokratik parlamentter rejim anlayışının özüne ters düşer.

X Esas Hakkındaki Mütalaa'nın bir yerinde ki görüş ve iddiayı bir başka yerindeki görüş ve iddia çürütmektedir.

Urneğin : Esas Hakkındaki Mütalaanın 15. sahifesinde Barış Derneği'nin DİSK ile münasebetlerine yer verilmiştir. Burada "Barış Komitesi Genel Başkanı mahmut Şerafettin Dikerdem, yönetim kurulu üyesi Orhan Apaydın, Erdal Atabek, Nedim Tarhan DİSK'in ve DİSK'e bağlı sendikaların genel kurul toplantılarına iştirak edip, orada DİSK ile olan ortak görüşlerini açıklamışlardır" denilmektedir.

Daha sonra da bu iddiayı kanıtlamak için Sayın Dikerdem, Sayın Apaydın, Sayın Atabek ve Benim bazı toplantıarda ~~xixxix~~ yaptığıımız konuşmaları örnek göstermektedir.

Böylece bizim DİSK ve bazı sendikalarda yaptığımız bir takım konuşmalar Barış Derneği DİSK ilişkisine kanıt gösterilmektedir.

Esas Hakkındaki Mütalaanın 123. sahifesinden itibaren açıklanmaya çalışılan " Sanıkların fiil ve eylemleri ve haklarında tatlibi istenen kanun maddeleri " başlıklı bölümde ise ileri sürülen konuşmaların Barış Derneği adına yapılmadığının anlaşıldığını, nedenle bu konuşmalar ile ilgili olarak daha önce tayini istenilen ceza'ya mahal olmadığı ~~ixxixxx~~ belirtilmektedir. Sayın Apaydın'ın İstanbul Barosu adına konuştuğu, Sayın Atabek'in Türk Tabipler Birliği ~~xxi~~ adına konuştuğu, benim ise KÖY-KOOP adına konuştuğum ileri sürülmektedir. Söz konusu konuşmaların Barış Derneği adına yapılmadığı özellikle vurgulanmaktadır.

Bu durumda Esas Hakkındaki Mütalaanın 15. sahifesi yer alan savcılık görüşü ile 123. sahifede yer alan savcılık görüşü açıkça çelişmektedir. Bir yerde Barış Derneği adına sayılmayan bir konuşma, bir eylem ; bir başka yerde Barış Derneği'ni bağlıyor. Bu açık çelişki ve yanlışının değerlendirimesini mahkemenizin takdirine bırakıyorum.

.../.

X BARIŞ DERNEĞİ'NİN TKP İLE İLİŞKİ İÇERİSİNDE OLDUĞU İDDİASI
DOĞRU DEĞİLDİR .

Esas Hakkındaki Mütalaa'nın 20. sahifesinde "barış Komitesi Derneği'nin TKP ile Münasebetleri" başlığı altında gerçek dışı birtakım iddialara yer verilmektedir.

Bu iddianın temelini bazı şahısların, bazı emniyet müdürlüklerinde veracıkları ileri sürülen ifadeler oluşturmaktadır. Emniyet ifadelerinin, bir başka debole irade dışı yöntemlerle alınan ifadelerin delil sayılmasına iliskin sayısız kararlar mevcuttur. Bu konuda savunma avukatlarımız gerekli açıklamaları şüphesiz yapacaklardır. Söz konusu ifadeler delil niteliği dahi taşımamaktadır. Irade dışı yöntemlerle alınan ifadelerin, Askeri Savcılık ya da Mahkemelede yadsındığını gazetelerde sık sık okumaktayız. Söz konusu ifadelerde ilgili mahkemelerde kabullenilmemiştir. O nedenle ifadesi delil olarak ikame edilen kişilerin tanık olarak dinlenilmesi ve gerçeklerin anlaşılması için mahkemenizden talepte bulunulmuştur. Ancak, bu isten mahkemenizce uygun bulunmamıştır.

Esas Hakkındaki Mütalaa'nın 20. sahifesinde TAP örgütünün Çukurova Sekreteri olduğu ileri sürülen Turgut Metin Oztürkoğlu diye birisinden bahisle, bu kişinin Mersin Emniyet Müdürlüğü tarafından alınan ifadesin de "KÖY-KOOP Genel Başkanı Nedim Tarhan'ın TKP'lilere ve İllerici Gençler Derneğine olumlu davranışlığını" ifade ettiğidir. Söz konusu iddia gerçek disidir. Esasen adı geçen kişinin ifadesi dikkatle okunacak olursa böyle bir beyanında bulunmadığı açıkça görülecektir. Adı geçen kişi, emniyet ifadesinde benim TAP'lı olmadığı, açıkça belirtmistiştir. İadia makomu her nedense bu beyan yok varsayıarak kendince adı geçen kişinin bir duygudan, bir varsayımdan oluşan beyanını ki bu beyanın irade dışı alındığı mahkeme huzurunda ifade ettiğidir - sonut bir iddia imis gibi ele almaktadır.

Gerçek dışix bilgileri içeren bazı Emniyet ifadelerini delil kabul ederek Barış Derneği'nin TKP ile münasebetlerini ölçunu ileri sürmek olağansızdır.

Yine TAP, "bagimsızlıkтан yana emperializme, fasizme, gericiliğe, ırkçılığa, sövenizme, militarizme ve her türlü sömürü iliskillerine karşı görüşler belirtmektedir. Barış Derneği'de aynı doğrultuda görüş belirtmiştir. O halde görüş birliği vardır ve Barış Derneği TKP'den talimat almaktadır" denilemez.

Yurtsever olmak, bağımsızlıkçı olmak, barışçı olmak demokrat olmanın asgari gereğidir. Durum böyle olunca sen bağımsızlıkçısın, yurtseversin, barışçısın o halde TKP'lisin diye kimseyi suçlamak mümkün olmamalıdır. Bir kimse veya kuruluş doğruya söyleyör diye doğruya yadsımak akılçi bir davranış olamaz.

Her dönemde, çıkışlarının yok olacağını gören çıkışları insanları ve kurumları komünist olmakla suçlamışlardır. Bu suçlamalarla ilk kez biz karşılaşmış değiliz. Bugüne dek ülkesi ve ulusu için çalışan birçok insan aynı suçlamalarla karşı karşıya kalmıştır.

Örneğin : Ulusal Kurtuluş Mücadelesi sırasında ve daha sonralar ATATÜRK'ün bu tür suçlamalara muhatap kılındığını hepimiz bilmektediyiz.

22 Şubat 1920 tarihli Açıksöz Gazetesindeki "Kızıl Tehlike", 27 Mayıs 1921 tarihli Alemdar Gazetesindeki "Ankara ~~neg~~ hükümeti Doğuyu, bolşevikleri seçmiştir." ve yine 12 Haziran 1921 tarihli Adana Postası'ndaki "Ankara Nereye Gidiyor ? Moskova ile Anlaşmaya" başlıklı yazılarla ATATÜRK bolşeviklikle suçlamıştır. O dönemdeki Meclis çalışmalarında da bu tür suçlamaları rahatlıkla görebiliyoruz. Bugün kü yargılama yöntemi ile Atatürk hakkında da, Atatürk'üñ diyenler hakkında da o dönemde rahatlıkla dava açılabilirdi.

Yine bugün Moskova Radyosu, Türk-Sovyet dostluğu hakkında yayın yaptığı, Türkiye'nin ekonomik(iktisadi) hamlelerini övdüğü için bugünkü yönetim hakkında dava açılması söz konusu olamaz.

Bir başka örnek vermek gerekirse, daha bir yıl önce 25.9.1982 tarihli Güneydin Gazetesinde "Almanya'daki NATO şonbahar tatbikatını izleyen Rus General Çerbatov, Türk ordusunu övdü" şeklinde bir haber yer aldı. Aynı yaklaşımla "Türk Silahlı kuvvetleri hakkında siz Sovyet Genel^{er} neden övdü.. Siz Sovyet yanlısınızıñ diyerek dava açmak mı gereklir ?

1946 yılında İnsan Hakları Koruma Derneği çalışmaları nedeniyle Mareşal Fevzi Çakmak'ta komünistlikle suçlanmıştır.

10 Şubat 1956 yılının da başbakan Adnan Menderes, İcclis'te yaptığı bir konuşmada Sayın İsmet İnönü ve başkanlığını yaptığı CHP'ni komünistlikle, ulusal çıkışlara kundak koymakla ve yurdu dışarıya jurnallemekle "suçlamıştır.

Bugün bizlerinde benzer suçlamalarla karşı karşıya kalışı tesadüfi değildir.

Bütün bu haksız suçlamalara karşın ülkenin bağımsızlığını ve bütünlüğünü, halkın mutluluğunu isteyen kişiler görüşlerinden vazgeçmislerdir.

DA/ MA

NATO TABU DEĞİLDİR. ~~MA~~ ELEŞTİRİLMESİ YASALARLA SINIRLANDIRILMİSTİR.
NATO İTTİFAKI İÇERİSİNDEKİ DENGELER ULUSUMUZUN YARARINA
DEĞİL DE ZARARINA GELİŞMELER GÖSTERİYOR İSE BU DURUMU SAPTAMAK
BİR YURTSEVERLİK ÖDEVİDİR.

Esas Makkîndaki mütalaa'nın 25. sahifesinde "3-4-5 Nisan 1980 tarihinde Barış Derneği 2. Olağan Genel Kurul toplantısında konuşan.....Barış Derneği Yönetim Kurulu üyesi Nedim TARHAN....konuşmalarında müstereken NATO'ya karşı çıkmakta, NATO ile Çin Halk Cumhuriyetini Hegemonyacı olarak S.S.C. Birliğine karşı tehlike oluşturduğunu, NATO'nun Ortadoğu halklarının kurtuluşunu engelleyen barış düşmanı olduğunu belirtilmektedir" denilmektedir.

Söz konusu konuşma sorguma esas olmak üzere verdiğim dilekçede de belirtildiği gibi Barış Derneği adına yapılmış bir konuşma değildir. Söz konusu konuşma ile ilgili gerçek metin elde edilememiştir. Dosyadaki delillerden, band çözümü olduğu anlaşılmakla birlikte bandları görebilme olanağı bulamadık. Konuşmanın içeriği de Barış Derneği adına konuşulmadığını ve konuşmanın Barış Derneğini bağlayacağını açıkça göstermektedir. Kaldı ki bahsi geçen konuşmada en küçük bir suç unsuru yoktur. Mütalaa'da belirtildiği - - şekilde bir konuşma da söz konusu olmamıştır.

Dosya Ek 30'da belirtildiği gibi, mealeen-Nato olanaklarının silahlanma yerine işsizlik, sağlık, eğitim ve açlık gibi sorunların çözümünde kullanılmasını istemek-NATO'ya karşı çıkmak değildir. Ancak şunu hemen belirtmeliyim ki NATO tabu değildir, ~~MA~~ "Evet" demek kadar "Hayır" demek te haktır. NATO eleştirilmez diye bir kural da yoktur. Bugün yetkililerin birçoğu NATO içerisindeki denegenin Türkiye aleyhine gelisme gösterdiğini ifade etmektedirler. Karşılıklı yarar ilişkisinden uzak, ulusal açıdan yarar sağlayıp sağlanımıyacağı tartışma konusu olan bir ittifak'ta dengeler ülkemiz aleyhine gelişmeler gösterirken NATO'yu eleştirmeyi suç kabul edemeyiz ve etmemeliyiz. Kaldı ki, Barışı tendit eden her türlü anıtlarlımlara ve paktlara karşı

olduğuuzu ise çeşitli kez yineledik.

Söz konusu konuşmam ile herhangi bir şekilde ilgisi olmayan İddia Nakamının değerlendirilmemesini kabul etmek mümkün değildir.

Esas Makkîndaki mütalaa'nın 43. sahifesinde "...26-27 Ocak 1980 tarihinde toplanan Barış Derneği Genel Yönetim Kurulu toplantıyı açarken ... şu hususu karar olarak belirtmistir : '16.12.

1979 günü toplantıda alınan karar uyarınca yapılan çağrı üzerine aşağıda adları yazılı üyelerin ve konukların geldiği görüldü' şeklinde karar alındığı" belirtilmektedir.

Savcılığın iddiasına kaynaklık eden karar dahi göstermektedir ki, Barış Derneği tüm çalışmalarını yasal ölçüler içerisinde, onaylı karar defterine kaydederek yürütmüştür. ~~maxxixxx~~ Bu kadar açık çalışma içerisinde bulunan bir Derneği'nin yasa dışı olduğunu iddia etmek büyük haksızlıktır.

Söz konusu toplantıya benim de "Barış Komitesi Derneği Üyesi, AÖY-AOOP Genel Başkanı ve Adana Milletvekili" olarak ~~xxxi~~(ç) katıldığım " sanıkların kişisel fiil ve eylemleri " bölümünde ifzde edilmektedir. Bu toplantıya katıldığım doğrudur. Ancak bu toplantıya konuk olarak katıldım ve o tarihte Barış Derneği üyesi değildim. Ancak, o toplantıının birinci gün çalışmalarım yapıldıken bulundum. İkinci gün ise Yugoslavya Kooperatifler Merkez Birliğinden bir delegasyon davetlim olarak Türkiye'ye geleceğinden Ankara'ya döndüm ve adı geçen delegasyonu Ankara-Esenboğa Havaalanı Şeref ~~xxi~~ Salonunda karşılayıp, kabul ettim. O nedenle söz konusu toplantıının tamamını izleme olanlığı bulamadım. Birinci gün yapılan çalışmaların bilimselligi ve tutarlılığını görünce Barış Derneği'ne kaydolmaya karar verdim ve daha sonra başvurarak kaydoldum. Bunu şunun için söylüyorum. Barış Derneği'nin Barış Haberleri bültenein de yer alan bir habere dayanarak, haberin doğruluğunu araştırm gereği dahi duymadan kişiler suçlanmamalıdır. İddia Makamının oruçtırmadan yoksun, bazı gazete ve dergi haberlerini gerçek varsayıarak ~~xxii~~ ceza talep etmesi doğru değildir.

X KURUL
İKİNCİ GENEL ÇALIŞMALARI YASALARA GÖRE, HÜKÜMET KOMİSERİNİN GÖZETİMİNDE YAPILMIŞTIR. HERHANGİBİR SUÇ İŞLEMENİSTİR.

Burası hakkındaki mütalaanın 56. sahifesiinde ikinci Genel Kurul üyeleri tarafından bahisle " Toplantıda yapılan konuşmalar, Genel Kurula sunulan faaliyet raporu, genel kurula sunulan taslaç kararları vs. ~~maxxixxx~~ (ç) iddiayı ispatlayacak kanıtların bir bütündür" denilmektedir.

İkinci Olağan Genel Kurul ile ilgili çalışmalar hakkında soruma esas olmak üzere verdığım 18.11.1982 tarihli dilekçe de ayrıntılı şekilde açıklamalarda bulunmuş ve iddiaların gerçek olmadığını anlatmaya çalışmıştım. Aynı sözleri burada yinelemekte yarar görmüyorum. Bu aramada İddia Makamı'nın bu konuya ilişkin değerlendirmesinin de gerçekleri yansıtmadığını belirtmekle yetinsemceğim.

.../.

X İDDİANAME'DE YER ALMAYAN, DURUŞMANIN HİÇBİR AŞAMASINDA TARTIŞILMA-
YAN BAZI OLAYLAR GERÇEKMIŞ GİBİ GÖSTERİLEREK ESAS HAKKINDAKİ MÜTA-
LAA'DA YER ALMIŞTIR.

İddianame'de gösterilen kişisel eylemler arasında yer almayan ve deliller aşamasında tartışılmayan, olayların açıklık kazanması için sorgulamam sırasında soru sorulmayan bazı olaylar esas hakkındaki mütalaa'da yer almıştır.

Az önce belirttiğim 26-27 Ocak 1980 tarihli Genişletilmiş Genel Yönetim Kurulu toplantısı ile ilgili iddia ve değerlendirmeye bu savımı doğrular nitelikte bir kanittır.

Bir başka kanıt ise "kisisel fiil ve eylemleri" bölümünde yer alan " Nedim Tarhan - Nazım Hikmet'in 80 nci doğum yıldönümünü kutlama komisyonunda görevlendirilmiştir " şeklindeki iddiadır. Bu iddia doğru değildir. Böyle bir komisyon kurulmadığı için görev almam da söz konusu olamazdı ve olmadığı. Dosya'da böyle bir komisyon kurulduğunu kanıtlayacak hiçbir delil yoktur. Böyle bir komisyon ~~da~~ kurulsa idi, Nazım Hikmet gibi ulusumuzu uluslararası düzeyde kendi dünsesel alanında, sanat alanında temsil eden bir insanın doğum yıldönümüne kutlama komitesinde görev alabilirdir ve çalışabilirdim. Ama bu böyle bir olay olmadığı.

X TERÖR, PAHALİLİK-SİLAHSIZLANMA-ULUSAL BAĞIMSIZLIK-SAVUNMA İÇİN
YAPILAN İŞBİRLİĞİ ANLAŞMALARI VE TEMM QALIŞMALARINDAN BAHSETMEK
KOMÜNİZM PROPAGANDASI DEĞİLDİR. AKSINE YURTSEVERLİK ÖDEVİDİR. DE-
MOKRATLİĞİN BİR GEREĞİDİR. İNSAN OLMANIN BİR İCABIDIR.

Iddia Nakamı, 2 Genel Kurul'da yaptığım konuşma ile "demokratik güçler olarak nitelendirilen sol anarşist grupların birlik, beraberlik içerisinde birleserek meşru devlet nizamına ve devletin bağlı bulunduğu batı ittifakına karşı çıkarak bunun mücadelemini yapmayı barışın savaşı olarak nitelendirmektedir" diyerek İddianame de suç işledigimi ileri sürmekte idi. Bu gerçek dışı iddiayı sorguma esas olan dileğem de uzun uzun anlatarak yanıtlamaya çalıştım. İddia Nakamı bu yanıtlarımı kabul buyurmuşlar olacak ki söz konusu konuşma ile ilgili değerlendirmelerinden vazgeçerek bu kez de S.S.C.B. yanlısı komünizm propagandası yaptığı ileri sürmektedir. Acaba hangisi doğru? Belirtilen konuşma ile sol anarşist grupları mevcut devlet nizamını yıkmak için teşvik ettiğim mi, yoksa komünizm propagandası yaptığım mı? Her ikisi de doğru değildir. Söz konusu konuşmam açıkçıdır. Barış Derneği adına dahi yapılmamıştır. Konuşma da terörden, pahtalılıktan, işsizlikten, silahlanma harcamalarından, TEMM çalışmalarından bahsettim. Bunlar-

dan bahsetmek suç değil, ödevdir. O nedenle iddia makamının değerlendirme ve istemimi haksız bir istemdir.

X BARIŞ DERNEĞİ ADINA YAPILMAYAN EYLEMLERDEN BARIŞ DERNEĞİ'NI VE BARIŞ DERNEĞİ'NİN YÖNETİCİLERİ SUÇLAMAK OLANAKSIZDIR. BİR BAŞKASININ EYLEMİNDEN BİR BAŞKASINI ~~ŞEYLAŞ~~(Ç) SORUMLU TUTMAKTA OLANAKSIZDIR.

Esas Hakkındaki Mütalaa'da Barış Derneği adına yapılmayan bir takım konuşmalar ve eylemlerden Barış Derneği ve yöneticileri sorumlu tutulmak istenmektedir. Cezanın şahsiliği ilkesi uyarınca bunu olanak yoktur.

Yine son 5 ay da görev yapan bir kişiyi-esasen tamamı yasal olan 3 yıllık eylemden sorumlu tutmanın yasalarımızda yeri de yoktur. Varsayımlara dayalı, yasal kanıtlardan yoksun bir iddianın doğruluğu iddiayı yapan tarafından kanıtlanmadıkça, savunma yapmanın anlamları ve yeri de yoktur.

X BİR EYLEMDEN BİR KİŞİ BİRKAÇ KEZ SORUMLU TUTULAMAZ VE YARGILANAMAZ. CEZA İSE HİÇ VERİLEMEZ.

Dava dosyanızda da görüleceği gibi, ~~MÜKEMMEL~~ KÖY-KOOP Genel Başkanı olduğum için Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Savcılığında 1981/205 Dosya no ile Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı 2 No'lu Askeri Mahkemesinde dava açılmıştır. Söz konusu dava da suçlamalar demokratik örgütlerle ilişkiler, bazı dış radyolar, yasa dışı partilerle ilişkiler .. gibi varsayımlardan ~~ELDE EDİLMESİ~~ oluşmaktadır. Daha sonra ise Barış Derneği İddianamesine aktarılan ve 142/l. nci madde ile tecziyemin talebini gerektiren DISK 7. Olagan Genel Kurulundaki konuşma DISK İddianamesinden Barış Derneği İddianamesine alınmıştır. Barış Derneği İddianamesinden ise KÖY-KOOP Davası ile ilgili esas hakındaki mütalaa'ya aktarılmıştır. İddianın bir suça kanıt oluşturup clusturmayacağı ayrı bir tartışma konusudur. Ama bir gerçek var ki, bu esas hakkındaki mütalaa'da yer alan eylemler ve iddiaların hemen hemen hepsi için, Ankara'da, adı geçen dava da yargılanıldı. Bu durum da mahkemenizin karar vermezden önce Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı 2 No'lu Askeri Mahkemesinde ~~KİRMİZEKTİ~~ görülen ve aynı eylemleri içeren 1981/205 Dosya no'da yer alan mahkemenin gerekçeli kararının celbi'ni ve her iki dava dosyasının ^{beşinci sayfada} birlikte ele alınması yani birleştirilmesi için gerekli kararın verilmesini talep ederim.

Ayrıca, Barış Derneği İddianamesine, DISK İddianamesinden alınan

Davası ile ilgili Esas Hakkındaki Mütalaa'ya ve gerekçeli karara aktarılmıştır. Oysa, Barış Derneği İddianamesinde TCY'sinin 142/1. maddesi ile cezalandırılmam istenmektedir. Yani bu dava kapsamında bir ~~huk~~ konușma yargılanmaktadır. Yargılanmakta olan konușma Ankara Sıkıyonetim Komutanlığı 2 No'lu Askeri Mahkemesince, mahkemenizden hiçbir talepte bulunmadan, mahkemenizce herhangibir karar alınmadan KÖY-KOOP davası ile birleştiriliyor. Oysa bu konuda ~~bu~~ karar üretilmesi gereki~~gi~~ kanıṣındayım. Bu konunun da açıklik kazanabilmesi için Ankara Sıkıyonetim Komutanlığı 2 No'lu Askeri Mahkemesine ~~bu~~ gerekli yazının yazılmasını talep ederim. Bu talebim haklı bir taleptir. Çünkü, İddia Makamı da Esas Hakkındaki Mütalaa'nın 146. sahifesinin son paragrafında söz konusu konușma nedeniyle Ankara Sıkıyonetim Komutanlığı Askeri Mahkemesinde dava açıldığını belirtmektedir. Ancak, kanıt göstermektedir. Bu görüşün doğrulanması açısından da talebimin haklı bulunacağı kanıṣındayım. Gerekli belgeler temin edildikten sonra Mahkemenizin daha sagliklı ve doğru karar alacağını, ayrıca İddia Makamının delil sağlamadan lehimede olsa belirttiği görüşü ^{nün} kanıtlanacağını umuyorum.

BARİŞ DERNEĞİ YASAL BİR DERNEKTİR.

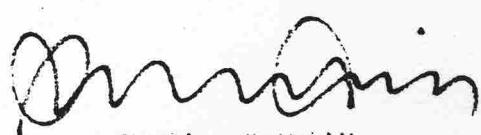
Esas Hakkındaki mütalaa'nın 113. sahifesinde "Barış Komitesi Derneği'nin 1961 tarihli Anayasamız ve Dernekler Kanununa göre Durumu" incelenmektedir.

İddia makamının hukuki degerlendirmesini ve bu degerlendirmenin yasalar karsısındaki durumunu savunma Avukatlarımız irdeliyeceklerdir.

Ancak, şunu belirtmek isterim ki Barış Derneği'nin kapatılması yolundaki istem haksız bir istemdir.

O nedenle İddia makamının talep ve mütalaasına itibar etmeyiniz. vereceğiniz karar Türkiye'de yasaların, Barış'ı suç sayıp sayımadığının göstergesi olacaktır. O nedenle önemli bir karardır...

Saygılarımla. /8/1983

Nedim TARHAN